
تهیه‌ی نقشه برای تحلیل بزهکاری
شناسایی قانون‌های جرم‌خیز

نوشته

جان ای. اک

اسپنسر چینی

جیمز جی. کامرون

میشل لیتنر

رونالد ای. ویلسون

ترجمه

دکتر محسن کلاتری

(عضو هیات علمی دانشگاه زنجان)

مهندس مریم شکوهی

این مجلد از کتابخانه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی است

عنوان و پدیدآور:	تهیه نقشه برای تحلیل بزهکاری: شناسایی کانون‌های جرم‌خیز/ نوشته جان ای-اکه-او دیگران؛ ترجمه محسن کلانتری، مریم شکوهی
مشخصات نشر:	زنجان: آفرکلک: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، فرماندهی نیروی انتظامی استان زنجان، دفتر تحقیقات کاربردی، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری:	۱۷۲ص: مصور(بیشی رنگی)، جدول، نمودار
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۹۲۱۸۲-۱-۸
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت:	عنوان اصلی: [2005], Mapping crime : understanding hot spots
یادداشت:	نوشته جان ای-اکه، اسپنسر چینی، جمز جی، کامرون، میشل لیتر، رونالد ای، ویلسون، وازمنله
یادداشت:	کتابنامه
موضوع:	بزهکاری، تحلیل -- داده‌پردازی
موضوع:	بزهکاری، تحلیل -- ایالات متحده -- داده‌پردازی
موضوع:	نقشه‌کشی رقی
موضوع:	نظام‌های اطلاعاتی جغرافیایی
موضوع:	تحلیل فضای (آمار)
شناسه افزوده	اکه، جان ای
شناسه افزوده	Eck, John E
شناسه افزوده	کلانتری، محسن، ۱۳۴۸ - مترجم
شناسه افزوده	شکوهی، مریم مترجم
شناسه افزوده	نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، فرماندهی نیروی انتظامی استان زنجان، دفتر تحقیقات کاربردی
رده بندی کنگره:	۹۱۳۹۰ ت ۴۲/۷۷۹۲۶ HV
رده بندی دیویی:	۳۶۲/۲۵۰-۳۸۵
شماره کتاب شناسی ملی:	۲۳۵۷۷۵۱

تهیه نقشه برای تحلیل بزهکاری

شناسایی کانون‌های جرم‌خیز

نوشته: جان ای-اکه اسپنسر چینی، جمز جی، کامرون، میشل لیتر، رونالد ای، ویلسون
ترجمه: دکتر محسن کلانتری، مهندس مریم شکوهی

ویراستار: مریم کلانتری طرح جلد: بهمنیاد بهمنیایی حروف نگاری و صفحه‌آرایی: زینب اکبری سال چاپ: ۱۳۹۰
ناشر: آفرکلک ناشر همکار: دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان زنجان
شماره انتشار سازمانی: ۱۰۹/۱۳۳۷۹ شمارهگان: ۵۲۰ نسخه

نشانی: زنجان، خیابان شهید ساختمان گوروش ۱۴، واحد ۲۱ تلفن: ۵۲۶۲۱۳۱ - ۲۴۱

مقدمه

بدون شک رفتارهای مجرمانه، ریشه در عوامل گوناگونی دارد و الگوهای بزهکاری تحت تأثیر مشکلات اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، زیستی و کالبدی هر جامعه شکل می‌گیرد و دگرگون می‌شود. ناهنجاریهای اجتماعی یکی از پیچیده‌ترین مسایل بشر امروز است و از پیامدهای ناگوار آن ورود ضرر و زیان هنگفت مادی، معنوی کاهش سطح امنیت در بین افراد جامعه است.

نکته حائز اهمیت این است که به دنبال دگرگونی جوامع بشری در حوزه‌های اجتماعی فرهنگی و اقتصادی و به موازات پیشرفت‌ها در زمینه‌ی علم و فناوری، نوع و میزان جرایم و الگوهای زمانی و مکانی آن تغییر یافته است. از این رو نیاز به انتخاب رویکرد مناسب برای مقابله با کجروی‌های اجتماعی یک ضرورت در مقطع کنونی محسوب می‌شود، مهم‌تر اینکه توسعه‌ی مرزهای دانش فرصتی مناسب برای برنامه‌ریزان و دست‌اندرکاران برقراری نظم و امنیت فراهم آورده است تا با تکیه به این پیشرفت‌ها، نسبت به انتخاب رویکردها و شیوه‌های مناسب برای مقابله با بزهکاری اقدام نمایند و در نوع اقدام و مأموریت‌های پلیسی خود بازنگری کنند.

از جمله رویکردهای نوین در تحلیل بزهکاری و پیشگیری از وقوع جرم، شناسایی کانون‌های جرم‌خیز است که در بیشتر موارد با استفاده از فناوری‌های جغرافیایی انجام می‌گیرد. از آنجا که وقوع بزهکاری به شدت تحت تأثیر ویژگی‌های مکانی و زمانی قرار دارد، بنابراین تحلیل رابطه مکان و بزهکاری و مطالعه تأثیر متقابل انسان و محیط در شکل‌گیری کانون‌های جرم‌خیز و سعی در از بین بردن این عوامل، یکی از راهکارهای مهم پیشگیری از وقوع بزهکاری است. شناسایی کانون‌های جرم‌خیز به پلیس

کمک می‌کند تا مکان‌های آلوده و آسیب‌پذیر از منظر وقوع بزهکاری را شناسایی کند و بهترین تصمیم و واکنش را برای کنترل و کاهش بزهکاری در این محدوده‌ها اتخاذ نماید.

در کتاب حاضر مهمترین اصول و روش‌های شناسایی و تحلیل کانون‌های جرم‌خیز با استفاده از نرم‌افزارهای تخصصی تحلیل بزهکاری و سامانه‌های اطلاعات جغرافیایی شرح داده شده است. مطالب این کتاب در چهار فصل گنجانده شده است، در فصل نخست ضمن تعریف کانون‌های جرم‌خیز، مهمترین دیدگاه‌های مرتبط با کانون‌های جرم‌خیز تبیین شده است. تشریح اصول و روش‌های شناسایی کانون‌های جرم‌خیز و مجموعه آزمون‌های آماری برای تشخیص کانون‌های جرم‌خیز و ترسیم نقشه‌های بزهکاری در فصل دوم تشریح شده است. در فصل سوم ابزارهای تحلیل فضایی برای شناسایی کانونهای جرم‌خیز مورد بررسی قرار گرفته است. نرم‌افزار تحلیل گر فضایی در محیط سامانه اطلاعات جغرافیایی، همچنین دو نرم‌افزار کاربردی تحلیل اکتشافی فضایی داده‌ها از جمله این فصل است و در فصل چهارم از تمامی مباحث کتاب نتیجه‌گیری به عمل آمده است.

دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان زنجان با رصد دستاوردهای نوین جرم‌شناسی و تحلیل بزهکاری و با برون‌سپاری ترجمه این اثر و اخذ مجوز از سازمان تحقیقات و مطالعات ناجا و انتشار آن در سطح سازمانی کوشیده است یکی از منابع مرجع برای تحلیل فضایی بزهکاری و شناسایی کانون‌های جرم‌خیز را در اختیار مجموعه مدیران و افسران پلیس قرار دهد.

امید است این تلاش در بهبود و ارتقای سطح عملکرد همکاران انتظامی کشور مفید فایده باشد و از این رهگذر بتوانند در هدف‌گذاری سیاست‌ها و برنامه‌های خود در زمینه‌ی پیشگیری از وقوع بزهکاری مناسب‌تر و دقیق‌تر اقدام نمایند.

رئیس دفتر تحقیقات کاربردی

فرماندهی انتظامی استان زنجان

سرهنگ حمید کریمی

صفحه	فهرست مطالب
۱۱	درباره‌ی این نوشتار
۱۳	فصل نخست. کانون جرم خیز، چگونگی شکل‌گیری و نحوه‌ی ترسیم آن بر روی نقشه
۱۷	۱.۱. کانون جرم خیز چیست ؟
۱۸	۱.۲. سطوح تحلیل کانون‌های جرم خیز
۲۱	۱.۳. نگرش‌های مرتبط با کانون‌های جرم خیز
۲۱	۱.۳.۱. نگرش‌های مکان
۲۱	۱.۳.۲. نگرش‌های خیابان
۲۲	۱.۳.۳. نگرش‌های محله
۲۲	۱.۳.۴. نگرش‌های نواحی بزرگ
۲۳	۱.۳.۵. نظریه‌های تکرار بزه‌دیدگی
۲۵	۱.۴. انواع کانون‌های جرم خیز
۲۵	۱.۴.۱. کانون‌های جرم خیز بر اساس مکان‌های تکرار بزهکاری
۲۵	۱.۴.۱.۱. علل اساسی
۲۶	۱.۴.۱.۲. نقشه‌های مناسب برای مکان‌های تکرار بزهکاری
۲۸	۱.۴.۲. کانون‌های جرم خیز بر اساس مکان‌های تکرار بزه‌دیدگی
۲۹	۱.۴.۲.۱. علل اساسی
۲۹	۱.۴.۲.۳. کانون‌های جرم خیز خیابانی
۳۰	۱.۴.۲.۴. علل اساسی
۳۱	۱.۴.۲.۵. نقشه‌ی کانون‌های جرم خیز خیابانی
۳۲	۱.۴.۴. کانون‌های جرم خیز در سطح محلات و نواحی
۳۲	۱.۴.۴.۱. علل اساسی
۳۴	۱.۴.۴.۲. نقشه‌های مناسب برای کانون جرم خیز در سطح محله و نواحی
۳۵	۱.۵. انتخاب نقشه مناسب کانون جرم خیز
۳۵	۱.۵.۱. سطح عمل، سطح کانون جرم خیز و ترسیم نقشه
۳۵	۱.۵.۱.۱. نقشه‌های نقطه‌ای
۳۶	۱.۵.۱.۲. نقشه‌های خطی
۳۷	۱.۵.۱.۳. نقشه‌های بیضوی، کروپلت و هم میزان
۳۸	۱.۵.۲. تنگناهای ترسیم نقشه‌ی کانون‌های جرم خیز

فهرست مطالب

صفحه

۴۰	۱. ۶. نتیجه
۴۲	منابع
۴۵	فصل دوم. اصول و روش‌های شناسایی کانون‌های جرم خیز
۴۹	۱. ۲. آزمون‌های آماری جامع مقدماتی
۴۹	۱. ۱. ۲. مرکز متوسط
۵۰	۱. ۲. فاصله از انحراف معیار
۵۰	۱. ۲. بیضی انحراف معیار
۵۱	۱. ۲. ۴. آزمون خوشه‌بندی
۵۲	۱. ۲. ۴. ۱. شاخص نزدیک ترین همسایه
۵۶	۱. ۲. ۴. ۲. آزمون خودهمبستگی فضایی
۵۹	۱. ۲. ۲. روش‌های ترسیم نقشه‌ی بزهکاری
۵۹	۱. ۲. ۲. ترسیم نقشه‌ی نقطه‌ای
۶۲	۱. ۲. ۲. بیضی‌های فضایی
۶۳	۱. ۲. ۲. خوشه‌بندی سلسله مراتبی
۶۳	۱. ۲. ۲. خوشه‌بندی میانگین‌های K
۶۵	۱. ۲. ۳. ترسیم نقشه‌های موضوعی از محدوده‌های جغرافیایی
۶۹	۱. ۲. ۴. ترسیم نقشه‌های موضوعی شبکه‌ای
۷۱	۱. ۲. ۵. روش درون‌یابی و روش هموارسازی سطح پیوسته
۷۱	۱. ۲. ۵. ۱. روش درون‌یابی
۷۲	۱. ۲. ۵. ۲. روش برآورد تراکم کانونی چهارگانه
۷۹	۱. ۲. ۶. شاخص‌های محلی آمار پیوستگی فضایی
۸۱	۱. ۲. ۷. دیگر عناصر قابل توجه
۸۳	۱. ۳. تغییرات در طول زمان
۸۴	۱. ۴. نتیجه
۸۶	منابع
۸۹	فصل سوم. ابزارهای تحلیل فضایی برای شناسایی کانون‌های جرم خیز
۹۲	۱. ۳. کاربردهای تجسم بخشی

صفحه	فهرست مطالب
۹۳	۳.۱.۱. ترسیم نقشه‌ی کروپلت با ArcView
۱۰۱	۳.۱.۲. تحلیل‌گر فضایی ArcView
۱۰۴	۳.۲. برنامه‌های کاربردی تحلیل اکتشافی فضایی داده‌ها
۱۰۵	۳.۲.۱. CrimeStat
۱۱۶	۳.۲.۲. GeoDa
۱۳۵	۳.۳. خلاصه
۱۳۸	منابع
۱۳۹	فصل چهارم: نتیجه‌گیری
۱۴۱	نتیجه‌گیری
۱۴۲	۴.۱. آینده تحلیل کانون‌های جرم‌خیز
۱۵۴	منابع
۱۵۵	واژه‌نامه

درباره‌ی این نوشتار

بخش عمده‌ی بحث تهیه و ترسیم نقشه‌ی بزهکاری به نمایش محدوده‌های با میزان بالای بزهکاری اختصاص دارد. که با عنوان کانون‌های جرم‌خیز^۱ شناخته می‌شود، تحلیل کانون‌های جرم‌خیز به پلیس کمک می‌کند تا نسبت به شناسایی مناطق بسیار آلوده و نوع ناهنجاری‌های ارتكابی در این محدوده‌ها اقدام کند و آن‌ها را در اتخاذ تصمیم برای بهترین واکنش به این شرایط یاری می‌دهد.

در این نوشتار، روش‌های تحلیل کانون جرم‌خیز و نرم‌افزارهای مرتبط به آن مورد مطالعه قرار گرفته است و مشخص شده که چه هنگام از هر یک از این روش‌ها باید استفاده شود. نمایش تصویری الگوی جرم روی نقشه باید با نوع کانون جرم‌خیز و فعالیت‌های احتمالی پلیس هماهنگ باشد. برای مثال، هنگامی که کانون جرم‌خیز بر نشانی‌های خاصی متمرکز است، بهتر است از یک نقشه نقطه‌ای استفاده شود، که دقتی بسیار بیشتر از یک نقشه‌ی سطحی دارد.

در این کتاب، فصل‌ها بر اساس پیچیدگی آن‌ها مرتب شده است. فصل نخست برای کسانی است که در ترسیم نقشه‌ی بزهکاری مبتدی هستند. فصل دوم پیشرفته‌تر است و فصل سوم خاص تحلیل‌گران بزهکاری با تجربه است. این کتاب تکمیل‌کننده مباحث کتاب^۲ اصول و روش‌های تهیه‌ی نقشه‌های

بزهکاری^۱، نوشته‌ی دکتر کیت هریس در سال ۱۹۹۹ است، که توسط مؤسسه‌ی ملی دادگستری آمریکا چاپ شده است.

پژوهشگران در این کتاب چه خواهند یافت؟

شناسایی کانون‌های جرم‌خیز نیاز به روش‌ها و فنون مختلفی دارد؛ و این نکته باید خاطر نشان شود که یک روش خاص برای تحلیل تمامی انواع جرایم وجود ندارد.

فناوری‌های جاری ترسیم نقشه به طور چشم‌گیری توانایی تحلیل‌گران جرم و پژوهشگران را برای درک الگوهای بزهکاری و بزه‌دیدگی بهبود بخشیده است.

هرگاه نقشه کانون‌های جرم‌خیز، با نظریه‌های جرم (نظریه‌های مکان، بزه‌دیده، خیابان یا محله) همراه شود، می‌تواند به شکل مؤثری، هدایت‌گر مأموریت‌های پلیس باشد.

چه کسانی باید این کتاب را بخوانند؟

این کتاب برای تحلیل‌گران بزهکاری و پژوهشگران ادارات پلیس نوشته شده است.

۱. این کتاب در سال ۱۳۸۶ توسط مترجمین کتاب حاضر ترجمه و به وسیله سازمان تحقیقات انتظامی ناجا منتشر شده است.